

Verksamhetsplan 2015 för Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, är en förening med Fältbiologerna, Naturskyddsföreningen, Naturskyddsföreningen i Kalmar län, Naturskyddsföreningen Uppsala län, samt Opinionsgruppen för säker slutförvaring i Östhammar (Oss) som medlemmar. MKG har som syfte "att verka för det på lång sikt miljö- och hälsomässigt bästa hanterandet av avfall från kärnteknisk verksamhet i Sverige".

MKG är konstituerad för ett långsiktigt arbete med kärnavfallsfrågor, med fokus på deltagande i samrådsprocesser och miljöprövningar. MKG har i samarbete med Naturskyddsföreningen deltagit i samrådet som ägt rum inför kraftindustrins kärnavfallsbolag SKB:s ansökningar till Strålsäkerhetsmyndigheten och mark- och miljödomstolen i februari 2011 om att få bygga ett slutförvarssystem för använt kärnbränsle. MKG och Naturskyddsföreningen deltar i de pågående prövningarna av de ansökningarna. Föreningarna deltar dessutom i samrådet inför byggandet av ett nytt slutförvar för kortlivat radioaktivt avfall.

Föreningen ska under 2015:

- Delta i prövningsprocesserna för de inlämnade ansökningarna enligt miljöbalken och kärntekniklagen rörande ett slutförvarssystem för använt kärnbränsle och lämna yttranden till Strålsäkerhetsmyndigheten och Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt i den pågående kompletteringsfasen
- Stödja och samarbeta med medlemsorganisationerna i deras arbete i prövningsprocessen
- Informera om slutförvarsfrågor inom prövningsprocessen genom nyhetsbrev, hemsidan och särskilda broschyrer och rapporter
- Följa kunskapsutvecklingen inom slutförvarsområdet, arbeta med specifika sakfrågor, samt identifiera nya frågor som är viktiga för miljö och hälsa i ett långsiktigt perspektiv
- I mån av tillgång till andra resurser än medel ur kärnavfallsfonden delta i samråd om hantering och slutförvaring av annat radioaktivt avfall än använt kärnbränsle
- Fortsätta arbetet med att analysera hur den svenska modellen för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle kan förbättras

- Lämna yttranden över remisser, utöver de inom prövningsprocesser, som rör slutförvaring av använt kärnbränsle
- Genomföra seminarier som rör slutförvarsfrågor
- Genomföra ett årsmöte för föreningen och andra föreningsinterna möten
- Bevaka den internationella utvecklingen inom slutförvarsområdet

Verksamheten under 2015 kommer i linje med detta att inriktas på följande uppgifter:

1. Deltagande i prövningsprocesser

MKG avser att delta i prövningsprocesserna rörande de av kraftindustrins kärnavfallsbolag SKB:s ansökningar till Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt miljöbalken och till Strålsäkerhetsmyndigheten enligt kärntekniklagen rörande ett slutförvarssystem för använt kärnbränsle, med slutförvaret lokaliserat till Forsmark. Föreningen samarbetar med medlemsföreningen Naturskyddsföreningen i ett gemensamt projekt för att effektivt kunna delta i prövningarna (kärnavfallsprojektet, KAP). Projektet drivs i Naturskyddsföreningens regi med MKG:s kanslichef som projektledare för arbetsgruppen. Naturskyddsföreningen bidrar med juridisk expertis och MKG med expertis i sakfrågor. Projektet har en styrgrupp bestående av avdelningschefen för klimat- och energifrågor vid Naturskyddsföreningen och MKG:s ordförande.

Föreningen kommer i begränsad omfattning med egna resurser att stödja Naturskyddsföreningens deltagande i den kommande prövningen av ett slutförvar för kortlivat rivningsavfall, SFR 2.

2. Stöd till övriga medlemsorganisationer i deras deltagande i prövningsprocesser

Främst sker MKG:s stöd till medlemsorganisationerna genom prövningsprojektet KAP som Naturskyddsföreningen och MKG genomför i Naturskyddsföreningens regi. MKG ska dock även bistå övriga medlemsorganisationer i deras egna arbete inom prövningsprocesserna rörande slutförvaret för använt kärnbränsle.

3. Informera om slutförvarsfrågan i anslutning till prövningsprocesserna för använt kärnbränsle

MKG har i samrådet inför den inlämnade slutförvarsansökan för använt kärnbränsle publicerat ett antal broschyrer, informationsblad och rapporter. Några av dessa har översatts till engelska för att användas som underlag för internationell granskning. Föreningen kommer under prövningsprocessen att hålla dessa publikationer uppdaterade och ta fram ytterligare rapporter och broschyrer.

Föreningen kommer att informera via sin hemsida och fortsätta hålla den uppdaterad, inklusive den särskilda portal som utvecklats för prövningarna av ansökningarna i mark- och miljödomstolen och hos Strålsäkerhetsmyndigheten..

För att intresserade personer lättare ska kunna följa MKG:s arbete i prövningsprocessen kommer 3-4 nyhetsbrev att ges ut.

MKG kommer även att informera om sitt och medlemsorganisationernas arbete inom prövningsprocessen lokalt i Östhammars och Oskarshamns kommuner.

4. Följa kunskapsutvecklingen inom kärnavfallsområdet, arbeta med specifika sakfrågor, samt identifiera nya frågor som är viktiga för miljö och hälsa i ett långsiktigt perspektiv

Föreningen kommer under prövningsprocessen fortsätta att följa den nationella och internationella kunskapsutvecklingen inom slutförvarsområdet.

Föreningen kommer i olika projekt att ta fram saklig information om miljö- och hälsoeffekter vid hantering av använt kärnbränsle och kommer att granska förslag och olika alternativ för nationell hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle. Viktiga frågeställningar är de som påverkar alternativredovisningar av metod och plats samt frågeställningar som påverkar den långsiktiga säkerheten av slutförvaret, t ex korrosion av koppar, erodering av lerbufferten och påverkan under istider.

Föreningen kommer att fortsätta granskningen av industrins forskningsarbete och av dess vidareutveckling av säkerhets- och systemanalyser. MKG kommer att bevaka kunskapsutvecklingen vad gäller den alternativa metoden djupa borrhål. MKG kommer även att följa frågan om regional grundvattenströmning och dess betydelse för långsiktig miljösäkerhet för ett slutförvar.

Föreningen kommer att fortsätta arbetet med att förstå och granska frågeställningar som rör naturvärden i Forsmark.

En annan viktig fråga som föreningen arbetar med är de risker som finns vid avsiktliga och spekulativa mänskliga intrång, som exempelvis är kopplade till långsiktiga risker för kärnavapenspridning.

Föreningen arbetar även med frågeställningar som rör långsiktig miljösäkerhet, metodval och platsval för ett nytt slutförvar för kortlivat radioaktivt avfall.

Föreningen kommer generellt även att arbeta för att identifiera nya frågeställningar inom kärnavfallsområdet som är av vikt för miljö och hälsa som kan behöva lyftas i prövningsprocessen.

5. Analys för att förbättra den svenska modellen

Eftersom det finns en osäkerhet om utfallet av prövningen av den aktuella slutförvarsansökan för använt kärnbränsle har föreningen inlett ett arbete med att analysera hur den svenska modellen för arbete med slutförvarsfrågor kan förbättras. En viktig fråga i det arbetet är behovet av en diskussion av samhälleliga mål och funktionskrav för ett slutförvar för använt kärnkraftsbränsle.

6. Yttranden över remisser

Föreningen kommer att lämna yttranden över remisser, utöver de inom prövningsprocessen, som rör slutförvaring av använt kärnbränsle.

7. Genomförandet av seminarier

Föreningen kommer att under året att vid behov genomföra seminarier och andra kunskapsuppbyggande aktiviteter, både på nationell nivå och i kärnavfallskommunerna. Detta arbete kan genomföras i samarbete med andra aktörer.

8. Genomförandet av årsmöte

Föreningen kommer att genomföra ett årsmöte. Föreningen kan också komma att genomföra verksamhetsutvecklande möten inom föreningen.

9. Internationell bevakning och internationellt arbete

Föreningen kommer att under året att följa vad som händer inom kärnavfallsområdet internationellt. Föreningen har även kontakt med organisationer och experter utomlands för att diskutera frågeställningar under granskningen av slutförvarsansökningarna.

Föreningen kommer eventuellt även att delta i följande EU-projekt (ej användning av fondmedel):

1. Projekt om transparens och miljöorganisationers deltagande i beslutsfattande rörande radioaktivt avfall med medel från EU-kommissionens energidirektorat, DG-ENER.
2. SITEX II
3. STING